

Archimedese põhimõte

Viktoriin ja KKK

- 1) Objekti tihedus ρ on:
  - a) Mass jagatud mahuga $\rho = m/V$
  - b) Maht jagatud massiga $\rho = V/m$
  - c) Sama, mis selle kaal
  - d) Sama, mis objekti suurus
- 2) Leia 11,2 g kaaluva suhkrukuubiku tihedus, mille külg on 2 cm?
  - a) 8 cm³
  - b) 5.6 g/cm³
  - c) 1.4 g/cm³
- 3) Betoonplaat kaalub 150 N. Kui see on täielikult mere alla sukeldatud, on selle näivkaal 102 N. Arvutage merevee tihedus, kui betoonplaadi poolt väljatõrjutud merevee maht on 4800 cm³, [$g = 9,8 \text{ N kg}^{-1}$]
  - a) 48 N
  - b) 0,001020 kg/m³
  - c) 1020 kg/m³
- 4) Kui pooleldi vette sukeldatud kuubi ruumalaga 2 cm³ poolt kogetav üleslükkejõud on $F=0,0098 \text{ N}$, siis sama kuubi täielikult vette sukeldumisel on üleslükkejõud $2 \cdot F=0,0196 \text{ N}$
  - a) True
  - b) False

5) Archimedese põhimõtte ütleb, et:

- a) osaliselt või täielikult vedelikku sukeldatud objektile mõjuv üleslükkejõud on väiksem kui objekti poolt välja tõrjutud vedeliku kaal.
- b) osaliselt või täielikult vedelikku sukeldatud objektile mõjuv üleslükkejõud on võrdne objekti poolt välja tõrjutud vedeliku kaaluga.
- c) osaliselt või täielikult vedelikku sukeldatud objektile mõjuv üleslükkejõud on suurem kui objekti poolt välja tõrjutud vedeliku kaal.

Vastused

1) Objekti tihedus ρ on:

Vastus: a) Mass jagatud mahuga $\rho = m/V$

2) Leia 11,2 g kaaluva suhkrukuubiku tihedus, mille külge on 2 cm?

Vastus: Suhkrukuubiku tihedus on 1.4 g/cm³

Selgitus: -Samm 1 Leia suhkrukuubi maht.

- Mass = 11,2 g Maht = 2 cm külgedega kuubik.
- Kuubi maht = (külge pikkus)³ Maht = (2 cm)³ Maht = 8 cm³

- Samm 2 Ühendage oma muutujad tiheduse valemiga.

- tihedus = mass/maht $\rho = m/V$
- tihedus = 11,2 g / 8 cm³
- tihedus = 1,4 g / cm³

3) Betoonplaat kaalub 150 N. Kui see on täielikult mere alla sukeldatud, on selle näivkaal 102 N. Arvutage merevee tihedus, kui betoonplaadi poolt väljatõrjutud merevee maht on 4800 cm³, [g = 9,8 N kg⁻¹]

Vastus: Merevee tihedus $\rho = 1020$ kg/m³

Selgitus: Väljatõrje jõud = Tegelik kaal – näiv kaal = 150 - 102 = 48 N
Archimedese põhimõtte kohaselt ujuvusjõud = väljatõrjutud merevee kaal Seetõttu $F = \rho g V$ $48 = \rho * 9.8 * (4800 * 10^{-6})$ $48 = \rho * 0,04704$ $\rho = 1020$ kg/m³

4) Kui pooleldi vette sukeldatud kuubi ruumalaga 2 cm^3 poolt kogetav üleslükkejõud on $F=0,0098 \text{ N}$, siis sama kuubi täielikult vette sukeldumisel on üleslükkejõud $2 \cdot F=0,0196 \text{ N}$

Vastus: a) True

Selgitus: kui on poolenisti vette sukeldatud $V = V = \mathbf{1/2}$
 V_{kuubik} .

Kuid kui see on täielikult vette sukeldatud, $V =$

$V_{\text{kuubik}} - \text{Teame, et } F = \rho g V.$

– $\rho = \text{väljatõrje jõud} = 1000 \text{ kg/m}^3$

– $g = \text{gravitatsioonikiirendus} = 9,8 \text{ m/s}^2$

– $V = \text{objekti vee all oleva osa ruumala}$

5) Archimedese põhimõte ütleb, et:

Vastus: b) osaliselt või täielikult vedelikku sukeldatud objektile

mõjuv üleslükkejõud on võrdne objekti poolt välja tõrjutud vedeliku kaaluga.